

Sobrīd valstī aktuālākie jautājumi ir darba trūkums, darbaspēka aizplūšana, kā arī zems atalgojums. Latvijas Kuģu kapteiņu asociācija (LKKA) uzskata, ka jūrniecības profesija šīs problēmas atrisina, tomēr tā ir nepelnīti atstāta novārtā un netiek popularizēta. Ir būtiski runāt par jūrniecības profesiju pastāvēšanu turpat līdzās ierastajām profesijām. Ir svarīgi ieinteresēt un informēt jauniešus par to, ka jūrniecības sfēra neaprobežojas tikai ar jūrā braukšanu, bet gan ietver arī kuģu būvi, jūras hidrogrāfiju, jūras hidrobūvju zinātnes u.t.t., un attiecīgas izglītības iegūšana var pavērt ļoti plašas iespējas. Lai šo informāciju pasniegtu sabiedrībai, mūsu valstī būtu jāveic sava veida jūrniecības izglītības popularizēšana. Latvijā būtu nepieciešams izstrādāt ilgtermiņa redzējumu, kas saistās ar jūrniecības sfēras attīstību. Ir jāaizmirst, ka pelnīt var tikai ar ostām un tranzītkravām. Pareiza attieksme pret jūrniecības nozari var padarīt to par būtisku Latvijas augsti kvalificēta darbaspēka resursu, turklāt ar garantiju, ka šis darbaspēks no valsts neaizplūst.

Kopš seniem laikiem Latvija ir bijusi zināma kā jūrnieku izcelsmes un ar jūrniecību saistīta valsts. Nenoliedzami, tā pamatā ir Latvijas ģeogrāfiskais novietojums Baltija jūras krastā, kurš ir sekmējis reģiona attīstību, kā arī pastāvīgi vilinājis svešu zemju iekarotājus. Šodien vēsture mums stāsta par hercoga Jēkaba lielo entuziasmu attīstīt jūrniecību pirms vairākiem gadsimtiem un Krišjāņa Valdemāra aicinājumu pievērst latviešus jūrniecībai ar mērķi celt savu pašapziņu un kultūru. Tieši Krišjānis Valdemārs bija tas, kas tālajā 1864. gadā atvēra pirmo latviešu jūrskolu Ainažos.

Šodien par jūrniecību un jūrniekiem Latvijā runā visai maz. Mūsdienu sabiedrībai ir maz informācijas par jūrniecības nozares devumu mūsu tautsaimniecībai un par jūrniecības profesijām, kuras informācijas trūkuma dēļ jauniešu vidū ir zaudējušas daļu savas popularitātes. Iemesli, kāpēc tas tā ir noticis, ir dažādi. Vispirms jau daļa no pirmās Latvijas Republikas jūrniecības nozares un jūrniekiem tika iznīcināta 2. Pasaules kara laikā. Tā atdzima un savus ziedu laikus sasniedza padomju gados, bet dažādu politisku iemeslu dēļ daļai latviešu jūrniekiem darbs tālās jūrās bija liegts. Padomju sistēmai sabrūkot un atjaunotai Latvijas Republikai uzsākot patstāvīgu pastāvēšanu, dažādu nelabvēlīgu un nesaimniecisku lēmumu rezultātā tā laika Latvijai piederošā viena no lielākajām un jaunākajām flotēm tika pazudināta. U

z to brīdi Latvijas Kuģniecībai piederēja 107 tirdzniecības kuģi, kuri tobrīd bija arī vismodernākie. Šodien Latvija nevar vairs lepoties ar vērā ņemamu kuģu skaitu, kas kuģo ar mastā paceltu Latvijas karogu.

Par spīti tam, ka Latvijā nav daudz kuģu kompāniju, mums tomēr ir saglabājusies jūrnieka profesija. Mūsu jūrnieku skaits ir ievērojams uz Eiropas Savienības fona. Tie ir 13 600 jūrnieku, kas savas ģimenes uztur, pastāvīgi strādājot jūrā uz kuģiem. Jūrnieku ziņā mēs esam piektajā vietā Eiropas Savienībā un pirmajā vietā pēc jūrnieku skaita attiecībā pret iedzīvotāju skaitu valstī. To izdevies saglabāt, pateicoties darba iespējām uz ārzemju kompāniju kuģiem, kas radās pēc mūsu valsts atjaunošanas. Šeit noteikti jāvērs uzmanība uz to, ka tas tā nebūtu, ja mūsu jūrniekiem nebūtu jūrā braukšanas tradīciju un visai augsts profesionalitātes līmenis. Ārzemju kompānijas jau sen ir novērtējušas mūsu jūrniekus un pierādījušas to ar nepārtraukti augošu pieprasījumu. Sevišķi liels ir pieprasījums pēc augsti kvalificētiem Latvijas jūras virsniekiem, kuru ir vairāk par 6000.

Šodien attīstoties globālajai industrijai un tehnoloģijām, līdzī mainās arī jūrniecība. Paralēli augošajam jūras transporta segmentam attīstās specifiskas kuģniecības nozares naftas un gāzes ieguves sfērā, jūrā izvietoto vēja ģeneratoru darba nodrošināšanā, globālo telekomunikāciju sfērā utt. Tas viss šodien ir vairojis globālu augsti kvalificētu jūrnieku iztrūkumu pasaulē, kas, mērot skaitļos, ir ap 100 000 virsnieku. Tieši kvalificētu jūras virsnieku iztrūkums pasaulē mūsu sabiedrībai un valdībai būtu jāuztver, kā iespēja izglītot un vēlāk nodarbināt augsti kvalificētus jūras profesionāļus, tādējādi risinot nevajadzīgu vairāku sauszemes profesiju pārprodukciju un jauniešu aizbraukšanu no valsts, nesaredzot savas iespējas.

Nezūdošas dažādu arodu tradīcijas vienmēr pastāvējušas, pateicoties atsevišķu nozaru vislabākajiem meistariem, kas sanāk vienkopus, nepārtraukti uzturot sava aroda prestižu un popularizējot to. Tādēļ Latvijā jau daudzus gadus pastāv Latvijas Kuģu kapteiņu asociācija (LKKA). Par Latvijas Kuģu kapteiņu asociācijas pirmsākumu jāuzskata 1899. gadā dibinātā Rīgas Tālbraucēju kapteiņu biedrība. Pēc tās dibināšanas, dažādos laika posmos ar pārtraukumiem un mainoties nosaukumiem, tā ir pastāvējusi atbilstoši katra laika posma ģeopolitiskai situācijai. Latvijas Kuģu Kapteiņu Asociācija tādā veidolā, kāda tā ir šodien ar mērķi apvienot vienā profesionālā organizācijā gan aktīvos kuģu kapteiņus, gan aktīvu jūras braukšanu pārtraukušos kapteiņus, tika dibināta 2001. gadā. Asociācijas uzstādījums ir aizsargāt kapteiņu profesionālos standartus un intereses visos jūrniecības jautājumos un kapteiņu pienākumu pildīšanai pieņemamā un atzīstamā formā. Nav noslēpums, ka šodien jūras industrijā ļoti liels komerciālais spiediens no kuģu un kravu īpašnieku puses un pašas industrijas īpatnībām ir tieši uz kapteiņiem. Nereti tas noved pie ļoti nopietnām sekām, kuģu sadursmēm un cita veida avārijām, kas savukārt neizbēgami prasa cilvēku upurus un nodara lielu postu videi. Kapteiņi ir sanākuši vienkopus, lai stiprinātu un atbalstītu kuģu kapteiņu prestižu, popularizētu kuģošanas vēsturi un jūrnieka profesiju. Asociācijā uz šo dienu ir iestājušies 140 kapteiņi, kuri

katrs ir ar savu īpašo pieredzi un ir gatavi sniegt profesionālu atbalstu tiem, kam tāds nepieciešams. Šodien LKKA iekšienē aktīvi tiek diskutēts par trūkumiem jūrnieceības izglītībā. Acīmredzams, ka arī jūrnieceības izglītība ir zaudējusi savu kvalitāti, kas saistīta ar trūkumiem valsts izglītības sistēmā kopumā. Šis ir brīdis, kad nopietni jāstrādā pie jūrnieceības izglītības sistēmas sakārtošanas ar mērķi izglītēt spēcīgus profesionāļus, jo tieši jūrnieceības mācību iestādes ir tās, kurām jāieliek katrā jaunā jūrniecekā vēlme veidot karjeru jūrā un sasniegt visaugstākos līmeņus. Savas pastāvēšanas laikā LKKA ir izveidojusi veiksmīgu sadarbību ar citām jūrnieceības sfēras organizācijām ne tikai Latvijā, bet arī ārpus tās. Kopš 2004. gada Latvijas Kuģu kapteiņu asociācija ir uzņemta un darbojas Starptautiskajā Kuģu kapteiņu asociāciju federācijā (IFSMA). Uz šodien LKKA veiksmīgi sadarbojas arī ar Eiropas kuģu kapteiņu konfederāciju (CESMA). Latvijas Kuģu kapteiņu asociācija balstās uz ļoti pieredzējušiem savas sfēras profesionāļiem, tāpēc tā ir vienmēr atvērta padoma sniegšanai ar jūrnieceību un jūras drošību saistītos jautājumos. Tāpat pieredzējušu profesionāļu viedoklis ir ļoti svarīgs, lai sabiedrībai sniegtu pareizu priekšstatu par notiekošo uz jūras. Nereti plašsaziņas līdzekļos nācies sastapties ar nepareiziem pieņēmumiem un spriedumiem par jūrnieceību, tādējādi raisot sabiedrībā vēl vairāk neskaidrību.

LKKA ir vienmēr atvērta profesionālam padomam un viedoklim.

Andris Benefelds

LKKA padomes loceklis

tel. 29214169, 67099401

e-pasts. abenefelds@hotmail.com

www.lkka.lv